

Història d'unes traïcions

L'advocat Joan Josep Folchi, el passat 29 de juny a Madrid, interrogat pels periodistes. Venia de declarar a l'Audiència Nacional.

Les declaracions de Joan Josep Folchi als tribunals van provocar un escàndol majúscul aquesta primavera quan es va descobrir que dos antics alts càrrecs d'Hisenda havien comès delictes fiscals. Folchi mateix els havia amagat els diners a Suïssa. Aquesta és la història d'unes traïcions.

Quan ja han passat sis anys des que els kuwaitians de KIO van presentar una querrel·la criminal contra els antics directius del Grup Torras (Javier de la Rosa i companyia), el procés s'ha embolicat més que mai amb les últimes revelacions sobre el cas. Ningú no s'atreveix a pronosticar a hores d'ara quan se celebrarà el judici a l'Audiència Nacional, mentre que el principal imputat, Javier de la Rosa, passa les calors de l'estiu en una cel·la de la presó de Can Brians (a la Roca del Vallès), a l'espera d'esdeveniments, a només uns centenars de metres de l'autopista per on turistes de tot Europa circulen indiferents anant i tornant de les vacances.

També fa sis anys, per la mateixa autopista, l'aleshores cap de la Inspecció d'Hisenda a Catalunya i un ex-director general d'Hisenda, Josep Maria Huguet i Ernest d'Aguiar respectivament, anaven i tornaven de Suïssa amb els cotxes carregats de milions de pessetes de diner negre en metàl·lic que acabaven de retirar del banc de Ginebra on els havien amagat durant tres anys. Els dos viatgers també passaven a prop de Can Brians, com els turistes, però Javier de la Rosa encara no hi era, perquè els kuwaitians tot just acabaven de presentar la querrel·la i la justícia espanyola encara no havia actuat contra els acusats.

Josep Maria Huguet i Ernest d'Aguiar, en canvi, ja havien tret conclusions pràctiques, amb la rapidesa de reflexos que els caracteritza i que durant tant de temps ha fet furor entre la burocràcia de l'administració tributària. Quan es va saber la notícia de la querrel·la de KIO, Huguet i D'Aguiar van decidir que havia arribat l'hora de retirar els milionaris estalvis que tenien a Suïssa, on havien arribat per mitjà de l'advocat Joan Josep Folchi, un dels acusats pels kuwaitians d'haver-se embutxacat diners del Grup Torras, és a dir, aparentment, ni Huguet ni D'Aguiar no tenien res a veure amb els negocis del KIO ni de Javier de la Rosa, però sí amb Joan Josep Folchi, i amb això n'hi ha-

via prou per a reaccionar, com ho van fer.

Després s'ha demostrat que ja era tard. La proverbial rapidesa de reflexos dels dos alts funcionaris havia anat massa lluny i havia traspassat els límits de les lleis escrites i de les convencions ètiques. Ja era tard per a rectificar els errors d'uns anys en què ells mateixos havien trait precisament allò que havien defensat a nivell públic i professional. Quan el gener de 1999 Joan Josep Folchi va implicar-los en el procés judicial, acabaven definitivament molts anys d'incertesa i de malson.

Dos enginyers industrials.

Les trajectòries de Josep Maria Huguet i d'Ernest d'Aguiar són molt diferents, però en canvi han coincidit prou perquè puguem parlar de dues vides paral·leles. Tots dos van néixer a dues petites localitats de les comarques de Ponent. D'Aguiar a les Avellanès (Noguera), l'any 1944, i Huguet a Belianes (Urgell), el 1947. També tots dos van fer els estudis d'enginyer industrial, però es van dedicar professionalment a activitats ben diferents. Així, abans d'incorporar-se a l'administració pública, Huguet va ser gerent d'una cooperativa agrícola i D'Aguiar, venedor d'equips informàtics. En aquella època, tant l'un com l'altre van tastar per primera vegada el vertigen de la borsa fent petites inversions amb els estalvis.

A començaments dels 80 van incorporar-se a Hisenda –havien guanyat la plaça d'inspectors per oposició i al cap d'un temps van coincidir a Barcelona en llocs de màxima responsabilitat, D'Aguiar com a delegat especial d'Hisenda a Catalunya, i Huguet com a cap de la Inspecció Regional (vegeu EL TEMPS, núm. 776). En algun moment a partir de 1984, acabat d'estrenar el càrrec, Ernest d'Aguiar va conèixer personalment l'advocat Joan Josep Folchi, fet normal i corrent si es té en compte que Barcelona és molt petita, com se sol dir, i que Folchi es dedicava professionalment a l'assessoria fiscal i es movia de

EFE

manera natural en el món dels excàrrecs oficials (Folchi havia estat conseller del govern de la Generalitat de Catalunya).

En aquells moments, les operacions financeres de Folchi al costat del seu client, o soci, Javier de la Rosa, es comptaven per èxits, almenys atenent a les importants plusvàlues que van obtenir. De la Rosa era envejat per molts inversors en borsa, que haurien volgut tenir el seu nas a l'hora d'encertar l'operació adequada.

Josep Maria Huguet era un dels molts inversors anònims d'aquella època anterior al crac borsari d'octubre de 1987. Segons ha explicat als jutges, l'any 85 va invertir-hi entre 15 i 20 milions de pessetes dels seus estalvis, més una quantitat similar que va demanar en préstec a diferents entitats, com la Caixa d'Enginyers i el Banc Hispano Americà. Els guanys, importants, els va guardar en una caixa forta de l'agència del Banc Santander que hi ha prop de la plaça de Bonanova de Barcelona.

Vides paral·leles, Ernest d'Aguiar també invertia, encara que quantitats més modestes, però els guanys eren igualment importants, que guardava al seu domicili de Sant Cugat del Vallès i també en una caixa forta a la central

de Caixa de Barcelona, a la Diagonal. El moment clau de tota aquesta història va ser la primavera de 1987, quan va arribar l'hora de fer la declaració de la renda de 1986 i tant Huguet com D'Aguiar –expliquen– es van sentir incapços de declarar les plusvàlues, per por de l'escàndol. En canvi, no van tenir por de confessar-se mútuament la seva situació personal, senyal que la complicitat entre ells dos havia arribat força lluny.

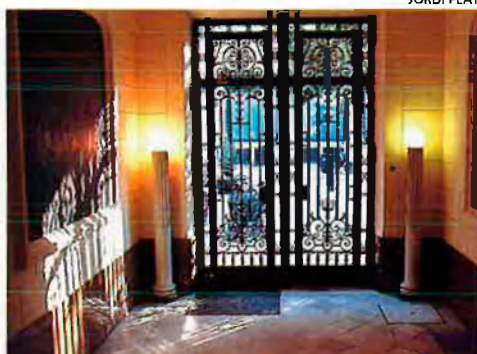
La preparació humana i tècnica dels dos alts funcionaris els havia portat fins a l'èxit professional, però probablement tenia llacunes des del punt de vista de les consideracions morals, llacunes que els van abocar a la doble vida: de dia inspectors tributaris, de nit defraudadors fiscals.

Una carta de Borrell. Mentrestant, Folchi va començar a fer maniobres d'aproximació a Ernest d'Aguiar. Un dia, casualment –segons la versió dels protagonistes–, el delegat d'Hisenda va topar-se amb Folchi i Javier de la Rosa en un bar pròxim a la delegació, pels voltants de la plaça de Letamendi de Barcelona, ocasió que Folchi va aprofitar per a fer les presentacions oportunes (Javier de la Rosa era especialista a

La jutgessa Teresa Palacios i els seus col·laboradors, el 26 de maig passat. Després de l'escorcoll judicial que van fer per sorpresa al despatx de Joan Josep Folchi.

▶▶

A la foto petita de dalt, una imatge recent del despatx de Folchi al carrer de Còrsega. A la foto petita de sota, la placa que identifica la porta del mateix despatx. A la foto gran, Ernest d'Aguiar (a l'esquerra) i Josep Maria Huguet (a la dreta), el 29 de juny passat a Madrid, a prop de l'Audiència Nacional.

JORDI PLAY

EFE

muntar trobades "casuals" d'aquest estil). Així va ser com D'Aguiar va conèixer el "tauró" De la Rosa, a qui no tornaria a veure mai més, segons les seves declaracions. Però en canvi, sí que va tornar a veure Joan Josep Folchi, i precisament per una qüestió relacionada amb De la Rosa.

A finals d'octubre de 1987, l'advocat va anar a visitar D'Aguiar al despatx de la delegació d'Hisenda per a preguntar-li sobre unes estranyes informacions, segons les quals el ministeri d'Hisenda investigava "en secret" el seu client Javier de la Rosa. D'Aguiar va traslladar la consulta a qui llavors era secretari d'Estat d'Hisenda, Josep Borrell, que el 2 de desembre va enviar a Folchi una resposta per escrit desmentint els rumors sobre investigacions secretes. Després d'aquest episodi les consultes de Folchi a D'Aguiar per qüestions relacionades amb clients del primer van continuar amb freqüència, de vegades sobre ajornaments de pagament d'impostos, de vegades sobre devolucions d'IVA.

Per aquell temps, els guanys d'Huguet i de D'Aguiar a la borsa ja eren espectaculars. Per a mantenir l'anonimat, feien les inversions

**El maig de 1990,
Huguet i D'Aguiar
van decidir
conjuntament
treure d'Espanya
el diner negre
que tenien.**

a nom de diferents clubs d'inversió, tot i que en aquella època no era gaire difícil escapar del control d'Hisenda perquè el mercat de valors encara no estava informatitzat. El 1987, abans del crac de Wall Street de l'octubre d'aquell any, D'Aguiar havia demanat un crèdit de 12 milions que també va invertir en borsa i que es van multiplicar i multiplicar fins que el mateix dia del crac, 19 d'octubre, a les 9 del matí, l'intrèpid inversor va donar ordres al seu agent de borsa de vendre la major part de les accions que tenia. Així, *in extremis*, es va salvar de la catàstrofe. Fins al moment, portava 200 milions de pesetes guanyats a borsa.

A començaments de 1988 va quedar vacant a Madrid el càrrec de director general de Coordinació amb les Hisendes Territorials, i, sense que es coneguín exactament els motius de la seva decisió, D'Aguiar va demanar la plaça i la va obtenir. El mes de maig va traslladar-se a la capital d'Espanya, no sense haver construït abans una caixa forta de formigó als soterranis de casa seva, a Sant Cugat, per guardar-hi la important suma de diner negre que havia acumulat. A partir d'aquell moment ja no va guanyar tants diners jugant a borsa, però D'Aguiar s'havia anat posant cada vegada més neguitós per la doble moral que aplicava als seus afers personals.

Per alguna causa el maig de 1990 ja no va poder més i Ernest d'Aguiar va presentar la dimissió com a director general, al mateix temps que confessava a Josep Maria Huguet: "Aquesta situació m'és insuportable". Casualment, Huguet tenia amagada una quantitat de diners similar a la D'Aguiar i una vegada més van coincidir les trajectòries dels dos amics, que van buscar conjuntament una solució als seus "problemes" de diner negre.

Del foc a les brases. Els alts càrrecs d'Hisenda —aleshores encara era secretari d'Estat Josep Borrell— van demanar a D'Aguiar que continués com a director general fins a la tardor d'aquell any, per col·laborar en l'elaboració del projecte de pressupostos de l'estat, però això no va impedir que D'Aguiar preparés al mateix temps la seva tornada a Barcelona. Segons ha explicat, els mesos de maig i juny va oferir-se a diferents bufets d'assessors fiscals per anar-hi a treballar: "Entre aquests, vaig contactar amb el despatx de Folchi perquè era un despatx de prestigi i vaig pensar que podia ser bo per mi."

Va ser en aquella conversa amb l'advocat de De la Rosa quan, qui sap com, va sortir el tema del diner negre i Folchi s'ofereí a D'Aguiar per treure'l a fora d'Espanya. Tot semblava molt normal: precisament, li feia un favor —va dir l'advocat—, perquè ell tenia uns dipòsits en ecus a l'estranger, que estaven a punt de vèncer, i que no volia portar a Espanya per evitar el pagament d'impostos, i en canvi necessitava diners líquids a Barcelona per fer pagaments seus o dels seus clients (és notori que, entre els clients de Folchi en aquella època, a part de Javier de la Rosa, hi havia uns quants jugadors del Barça, com explicàvem en EL TEMPS de la setmana passada, núm. 899; fins i tot, Folchi assessorava el mateix club, en qualitat de vice-president). Com que el "favor" era mutu, Folchi ni tan sols cobraria honoraris per aquesta operació.

Dit i fet, Folchi va recomanar a D'Aguiar que es posés en contacte amb Patricio Piergilli, del Banc Paribas de Ginebra, i el 31 d'agost d'aquell any els dos alts càrrecs d'Hisenda van viatjar a Suïssa per a signar l'obertura dels respectius comptes corrents. Folchi coneixia l'existència d'un segon client, amic de D'Aguiar, però no sabia qui era. Les operacions per fer arribar els diners a Folchi van ser rocambolesques: alguns dies, al mes de setembre, preferentment a l'hora de dinar, quan ja no quedava gaire gent al despatx de Folchi (al carrer Còrsega 302, cantonada amb Rambla de Catalunya), D'Aguiar i Huguet anaven amb cotxe fins allà i, mentre Huguet s'esperava a baix, D'Aguiar pujava al tercer pis i lliurava a l'advocat 50 milions de pessetes en bitllets de 10.000 que portava en un maletí de pell. Així fins a cinc vegades.

El 5 d'octubre, Ernest d'Aguiar va deixar definitivament el càrrec de director general i va tornar a Barcelona, no a treballar al despatx de Folchi, sinó com a delegat de Repsol a Catalunya. Aquest parèntesi no va aturar les operacions per a treure d'Espanya els diners guanyats a borsa, i entre els dies 10 i 20 d'octubre van repetir-se les visites al despatx de l'advocat a l'hora de dinar, amb el maletí ben carregat. En total, entre la primera tongada i la segona, D'Aguiar i Huguet van lliurar a Folchi 470 milions de pessetes en metàl·lic, que s'havien d'ingres-

sar, meitat i meitat, als dos comptes corrents del Banc Paribas.

Quatre ingressos. Els tractes amb Folchi es van complir amb precisió gairebé suïssa. D'Aguiar i Huguet van rebre quatre ingressos idèntics als comptes corrents de Ginebra: el 26 de setembre de

JORDI PLAY

1990 (149 milions de pessetes en ecus, en números rodons), el 30 d'octubre (62 milions de pessetes en dòlars), el 13 de novembre (13 milions de pessetes, també en dòlars) i, finalment, el 28 de febrer de 1991 (10 milions de pessetes), únicament l'últim ingrés sembla que es va retardar més del compte, però això podria ser degut a la complexitat de l'operació i perquè Folchi estava en aquells moments molt enfeinat assessorant per encàrrec de De la Rosa la gent del KIO, que tenia por de perdre els seus béns arran de la invasió de Kuwait per Saddam Hussein.

La cafeteria Mauri, a la Rambla de Catalunya de Barcelona. Folchi i Huguet s'hi van citar més d'una vegada per a concertar l'enviament de diner negre als comptes suïssos.

Com aconseguir les pel·lícules d'EL TEMPS

Subscriptors:

- Demanant-les per telèfon al 902 13 10 25 (o al 00 34 963 524 869 des de fora de l'Estat espanyol)

No subscriptors:

- Demanant-les al quiosc
- O bé retallant aquest anunci i enviant-lo a EL TEMPS (Av. Baró de Càrcer, 40. 46001 València) amb les vostres dades (nom, adreça i telèfon)

Preu: 800 ptes. per vídeo +375 ptes. de despeses de lliurament

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Consell de Mallorca
Cultura i patrimoni

LAUREN
VIDEO HOLLAND

EL TEMPS
15

A finals del 90 o començaments del 91 –abans de l'últim ingrés– D'Aguiar va revelar a Folchi la identitat d'Huguet, no se sap ben bé per què. En qualsevol cas, és evident que a partir d'aquell moment Josep Maria Huguet tenia els peus de fang com a cap de la Inspecció d'Hisenda a Catalunya, ja que un estret col·laborador de Javier de la Rosa conceixia la seva situació en fals amb el fisc... També va ser llavors quan Huguet i Folchi es van conèixer personalment i van coincidir algunes vegades a la llotja del Camp Nou o al restaurant La Farga, prop del despatx de Folchi.

Si fins aleshores les empreses del Grup Torras –filial del KIO, assessorat per Folchi– no havien tingut cap inspecció important, la casualitat va voler que a partir de llavors, en diferents ocasions, inspectors de Barcelona i de Girona comencessin a investigar algunes societats mercantils relacionades amb Torras. Unes es van aturar per indicació directa o indirecta d'Huguet, i altres van acabar en "multa", com en el cas dels 500 milions de pessetes que va haver d'ingressar a Hisenda una societat anomenada Aciesa.

Aparentment, no passava res. El prestigi social d'Huguet i de D'Aguiar continuava intacte, i, malgrat que el segon ja feia temps que havia deixat Hisenda, tots dos mantenien molt bona relació amb Josep Borrell, també nascut a la província de Lleida (a la Pobla de Segur, Pallars Jussà) i que llavors ja era ministre d'Obres Públiques. Fins al punt que el 4 de juliol del 1992 tots tres van comprar tres apartaments idèntics, un per a cada família, a l'estació d'esquí de Boí-Tatill, al Pirineu lleidatà, per anar-hi a passar les vacances.

Ernest d'Aguiar havia durat poc a Repsol. Un cunyat seu, de cognom Triadú, morí a mitjan 1991 i deixà sense direcció una gestoria. Atsa, que tenia 40 treballadors. El nostre home se'n va fer càrrec i es va instal·lar en un despatx de la Rambla de Catalunya, molt proper al de Joan Josep Folchi.

Josep Maria Huguet continuava a la Inspecció d'Hisenda i un dia,

a finals de 1992, va rebre al seu despatx una visita de Folchi, "que volia aclarir un tema professional". Aprofitant l'avinentsa, Huguet li va comentar que necessitava treure més diners d'Espanya. Joan Josep Folchi, sempre a punt, no s'ho va fer repetir dues vegades. Ara ja no seria de franc, i cobriria entre 300 i 400 mil pessetes per les despeses. Huguet i Folchi van quedar per esmorzar a la coneguda cafeteria Mauri (Provença cantonada Rambla Catalunya), on el primer va lliurar a l'advocat 36 milions de pessetes en metàl·lic "amb destinació a Suïssa", que, va dir, els seus pares havien guanyat a borsa. Una operació similar es va repetir el 8 de febrer del 1993. Aquesta vegada van ser 25

L'entorn de Javier de la Rosa ja sabia des de 1991 que el cap de la Inspecció d'Hisenda a Catalunya defraudava el fisc.

milions de la família de l'esposa d'Huguet els que van anar cap a Ginebra.

La retirada. Ja no hi va haver més diner negre, ni més esmorzars a la Mauri, que se sàpiga. A la primavera del 93, preocupats per la querella que els nous dirigents del KIO havien presentat contra De la Rosa i companyia –per partida doble als tribunals de Madrid i als de Londres–, Huguet i D'Aguiar van fer dues vegades en cotxe la ruta Barcelona-Ginebra-Barcelona per a retirar els diners de Suïssa. El moviment de retirada no es va limitar als diners: Josep Maria Huguet va abandonar la Inspecció d'Hisenda l'estiu del 94, avisant-ho dos mesos abans als seus superiors, per

incorporar-se com a soci al despatx privat d'Ernest d'Aguiar.

Totes les precaucions, però, eren inútils. El procés judicial contra De la Rosa i Folchi avançava i, al mes d'octubre de l'any passat, el "prestigiós" advocat va avisar D'Aguiar que justificaria els ingressos als comptes corrents de Suïssa, que estaven sent investigats pels tribunals, com a pagaments d'honoraris professionals. D'Aguiar s'hi va negar en rodó, davant l'evidència que això aixecaria sospites de corrupció. "Si ho fas –va avisar Folchi– et carregars en Borrell". Josep Borrell encara era el candidat del PSOE a la presidència del govern espanyol, designat en les eleccions primàries del partit. La relació d'Huguet i de D'Aguiar amb Borrell era notòria, i qualsevol notícia d'aquest estil seria mortal de necessitat per a la trajectòria política del candidat.

Però, evidentment, Folchi no tenia cap interès a salvar Borrell, sinó a provar davant dels jutges que no s'havia embutxacat diners del KIO. Així, el gener passat va consumir la traïció anunciada i va informar els jutges britànics dels suposats pagaments professionals a D'Aguiar –mai a Huguet–, a través de comptes suïssos. El diari *El País* ho va esbombar... al cap de tres mesos. Immediatament, Huguet i D'Aguiar es van inculpar d'haver defraudat Hisenda –delicte ja prescrit– per aturar les sopites de prevaricació, però el seu gest no va evitar la caiguda de Borrell. Acabaven, en definitiva, dotze anys de malson per als dos ex-alts funcionaris i començaven un llarg procés per a demostrar als jutjats la quadratura del cercle: que no havien fet d'assessors fiscals mentre encara eren funcionaris i que no havien fet els ulls grossos a les empreses del Grup Torras. Joan Josep Folchi, mentrestant, assistia sense immutar-se als partits del Barça i es fotografiava impunement al costat del president de la Generalitat, l'alcalde de Barcelona i el ministre d'Indústria, com si res.

Jordi Fortuny